

AARHUS TEATER PRÆSENTERER

Lyden af de skuldre vi står på

at
AARHUS TEATER

Marie Marschner
Jacob Madsen Kvols
Lisbeth Balslev
Anders Baggesen
Mette Døssing
Arian Kashef
Marluze da Cruz

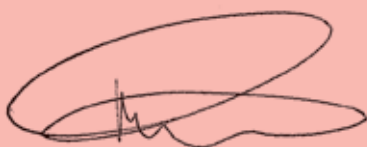
Lyden mellem generationer

– PÅ ASSOCIATIONSREJSE I DEN DANSKE SANG

Lyden af de skuldre vi står på handler om forbindelser, om at mærke at vi er en del af noget større, en historie, et stamtræ, et fællesskab. Forestillingen bygger bro mellem generationer, men også mellem to af byens store kulturinstitutioner – Aarhus Teater og Aarhus Festuge. Helt i tråd med årets festugetema Bridging er vi sammen om at præsentere *Lyden af de skuldre vi står på*. En forestilling skabt i og for byen, og det er med stor glæde, at Aarhus Teater for første gang nogensinde er med til at åbne festugen.

De smukke sange, som indgår i forestillingen, minder os om noget helt basalt: at vi står på skuldrene af nogen, at årtiderne skifter, at døgnnet har en rytme, at vi mennesker er forbundne. Minder der ikke kun er lagret i vores hukommelse, men også i vores sind og i vores sanser. Sangene trænger sig på, når vi går en tur i skoven, når vi putter vores børn. De minder os måske om en bedsteforælder eller sender os tilbage til vores barndom. De er sunget af så mange mennesker, i så mange år og så mange gange. De fleste af os har et forhold til disse sange, eller i hvert fald mange af dem. Nogle har vi måske aldrig hørt før eller glemt alt om. Men fælles for os alle er, at vi får en chance for at høre dem nu. For første gang eller på ny. For med Simon Kvamm og Marie Koldkjær Højlund som fortolkere bliver der sat strøm til.

Jeg ønsker alle en god fornøjelse med forestillingen og varmt velkommen til en ny sæson her på teatret.

Trine Holm Thomsen
Teaterdirektør

Sangskatten remixet

Simon Kvamm og Marie Koldkjær Højlund har spundet den musikalske kulturarv ind i et elektronisk univers for at fremhæve sangenes sanselighed og popkvaliteter. Med stor kærlighed til de sange vi er fælles om.

Interview med
Simon Kvamm og
Marie Koldkjær Højlund

Af
Michael Holbek

Lyden af de skuldre vi står på er en musikalsk opdatering af flere kendte og klassiske sange, folkeviser og salmer. Nephew-sanger og sangskriver Simon Kvamm og sanger og musiker Marie Koldkjær Højlund, kendt fra Marybell Katastrophy, har sammen arbejdet på at få sangskatten til at blinke på ny i et elektronisk set-up. Ikke som et opgør med fortiden, tværtimod: det sker af dyb kærlighed til de sange, vi er fælles om på tværs af tid og alder.

”Vi ville gerne nå ind til den inderste kerne i sangene. Åbne dem op og gøre dem lette at lytte til. Ikke for at voldtage sangskatten. Der er intet trodsigt eller oprørsk i projektet. Vi ville blot pudse ruden ind til det, der i forvejen lå og skinnede i sangene,” siger Simon Kvamm.

SANGENE SKAL GÅ I KROPPEN

Processen har været, at Simon Kvamm konsekvent har søgt kernen i en sang og eksponeret den til det ekstreme. Hvordan vil den lyde som et popomkvæd? Den skitse har Marie Koldkjær Højlund bygget ovenpå. De har ledt efter de fedeste numre i sangskatten.

”Når vi valgte salmer, var kriteriet ikke, hvor mange gange der står Jesus i teksten, men mere om at finde Guds greatest hits. Vi har sat lyden i centrum. For rigtigt at høre de melodier, vi har gået og sunget i det her land. Hvordan lyder de, hvis man renser dem for historisk støv og bare lader dem gå i ørerne?” siger Simon Kvamm.

De har gået efter at give sangene et udtryk, der går i maven og kroppen i stedet for at tale så meget til hovedet. Sempelthen fordi det er musikken, der først og fremmest giver adgang til følelserne. Marie Koldkjær Højlund uddyber:

”Man starter altid med tolkning af teksterne i stedet for det musikalske eller lydige. Hvordan skal vi forstå dem som budskaber? Men hvis man kigger på de sange, der er mest populære, så er det dem, der har noget catchy popkvalitet, noget umiddelbarhed i forhold til det lydige, det musikalske, det rytmiske og det melodiose.”

Og det er den popkvalitet, de har forløst på elektronisk vis. ”Det elektroniske fjerner de enkelte instrumenter og giver en stor klang, som ikke kommer noget bestemt sted fra. På den måde virker det som filmmusik, hvor du selv danner billeder af, hvad det er lyden af,” siger Marie Koldkjær Højlund.

Simon Kvamm er enig: ”Det er meget bevidst, at vi har brugt programmeret, computerbaseret musik, ligesom vokalerne også er autotunede, så stemmerne fremstår mere maskinelle. For det første for at ramme den umiddelbarhed, der er i sangene, og for det andet for at fjerne fokus fra individet. Og selv om det kan forekomme paradoksalt, så synes vi, at det maskinelle lydbillede får en til at tænke på naturen.”

SANGSKATTEN RENSET FOR HISTORISK STØV

Det kan være elementerne: havet, vinden i træerne, jord, ild, sol. Eller elskov som i sangen *Drømte mig en drøm i nat*, den ældste nedskrevne folkevisen i Norden.

”Det er en sindssyg fed melodi, men når man hører den, kan man næsten ikke komme til for middelalder og fløjtende folkebragter. I kernen er det en super sexet sang. En pige, der drømmer om en fyr, de dansede, og så vågnede hun desværre. Vi er gået efter at få den til at lyde som det, den er: en våd drøm,” siger Simon Kvamm.

De oplever, at sangene tit er pakket ind i en ramme, som er kirkelig og gammeldags rent musikalsk. Og det står måske lidt i vejen for at høre den inderste kerne i en sang.

Marie Koldkjær Højlund fortæller: ”Min far er præst, og jeg har hørt og sunget de sange og salmer et utal af gange. Men når man synger dem i kirken, er der en liturgi og nogle kulturelle forestillinger om, hvad man skal i kirken, som kan komme til at blokere for det umiddelbare. Mange af sangene er for lysende diamanter til kun at forblive i kirken. De har en vanvittig ophobning af sanseindtryk. Af lyde, dufte og farver, som skaber stemninger og bor i kroppen som fragmenter af erindring. Og det elektroniske univers er eminent til at lukke os ind i de rum. Til at åbne for det umiddelbare, det klanglige, det sanselige, det voldsomme, det dystre og storladne.”

Og så er en afgørende kvalitet ved sangskatten, at den binder os sammen på tværs af tid og generationer.

”Det betyder noget, at mine bedsteforældre og oldeforældre har sunget de samme sange. De minder os om, at vi kommer fra noget, at vi står på skuldrene af nogen. Man kan sætte de her melodier på hele ens stamtræ, og selv om jeg har svært ved præcis at forklare hvad, så betyder det intuitivt noget for mig. De salmer og sange er blevet en del af mit dna. De er givet videre til mig på en måde, så de nærmest er i min krop,” siger Simon Kvamm.

LYDEN AF DE SKULDRE VI STÅR PÅ

I DANMARK ER JEG FØDT

Tekst: **H. C. Andersen**, 1850

Melodi: **Poul Schierbeck**, 1926

H.C. Andersen var vidt berejst, og under Treårskrigen 1848-51 såede onde tunger derfor tvivl om hans nationale sindelag. Det sårede ham dybt, og som reaktion skrev han teksten. Den blev sunget første gang samme år til en velgørenhedskoncert til fordel for et monument over slaget ved Fredericia 1849 (på melodi af Henrik Rung). I 1926 komponerede Poul Schierbeck en ny melodi, som siden har været den mest anvendte.

H.C. Andersens tekst er en ren kærligheds-erklæring til det danske folk, sprog og landets natur og historie og har været foreslået som nationalsang i stedet for Oehlenschlägers *Der er et yndigt Land*.

SE, NU STIGER SOLEN

Tekst: **Jakob Knudsen**, 1891

Melodi: **Oluf Ring**, 1915

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Forfatteren Jacob Knudsen var både religiøst udfordret og udfordrende i sin samtid og *Se nu stiger solen* – der oprindeligt hed *Morgensang* – blev først optaget i den danske salmebog i 1953. Den bliver traditionelt sunget ved begravelser, og den fysisk sanselige beskrivelse af udviklingen fra skabelse over fuldendelse til opstandelse er et stærkt udtryk for tillid og tro på, at verden ikke går under – trods alt.

DANMARK NU BLUNDER DEN LYSE NAT

Tekst: **Thøger Larsen**, 1914

Melodi: **Oluf Ring**, 1922

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Det var Jeppe Aakjær, der opfordrede Thøger Larsen til at skrive digtet til en sommerfest på hans gård Jenle. Det udkom samme år som Første verdenskrig brød ud i digtsamlingen *Slægternes Træ* og i 1922 satte Oluf Ring musik til. Teksten leger med sanserne, der skærpes i den lyse sommernat, hvor både lyden af gøgen og havet og duften af blomster og husdyr og det omskiftelige vejrlig danner grundtonen for naturens livgivende urkræfter og kontinuitet.

SOLEN ER SÅ RØD MOR

Tekst: **Harald Bergstedt**, 1915

Melodi: **Carl Nielsen**, 1924

Arrangement: **Marie Koldkjær Højlund**

Klassisk dansk børnesang om barnlig undren, spørgen og angst, om moderlig omsorg og trøst og om naturens og himlens beroligende eviggyldighed. Der er komponeret flere melodier til Bergstedts tekst, men Carl Niensens har vist sig mest levedygtig.

AGNETE OG HAVMANDEN

Folkeviser, (senest 1780)

Arrangement: **Marie Koldkjær Højlund** og
Esben Inglev

Dansk folkeviser om Agnete, der forelsker sig i Havmanden, lever med ham på havets bund og føder hans børn, indtil hun forlader ham for at vende tilbage til det fællesskab, hun kom fra. Emnerne er tro og overtro, kærlighed og svigt og forholdet mellem kønnene og historien er ofte siden blevet gendigtet og genanvendt i den danske og nordiske litteratur.

SKYERNE GRÅNE OG LØVET FALDER

Tekst: **N.F.S. Grundtvig**, 1847

Melodi: **Thora Borch**, 1867

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Teksten tager udgangspunkt i solhverv, dvs. årsskiftet som det fejredes i det førkristne danske samfund. I Grundtvigs optik var det en storhedstid for Danmark, og teksten, der blev skrevet i en tid med uro og opbrud, har en base af national stolthed. Den rummer budskabet om, at mennesket ikke kan ændre på mørket i naturen, men må sætte sin lid til en højere magt – og samtidig en trøst om, at mørket samtidig fungerer som en overgang til lyset.

MØRK ER NOVEMBER

Tekst: **Thorkild Bjørnvig**, 1959

Melodi: **Piæ Cantiones**, 1582

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

At finde styrke i sig selv til at bære og bekæmpe mørket er Thorkild Bjørnvigs budskab i teksten. Den havde politisk aktualitet, da den blev skrevet på højden af Den Kolde Krig. "Dødelig dræ" henviser således til det radioaktive nedfald, der var et resultat af våbenkapløbet mellem øst og vest. Melodien er derimod oprindeligt fra en forårssang fra en samling af senmiddelalderlige latinske og svenske sange, der blev udgivet i slutningen af 1500-tallet.

DU DANSKE SOMMER

Tekst: **Thøger Larsen**, 1928

Melodi: **Otto Mortensen**, 1932

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Thøger Larsens tekst handler umiddelbart om det danske sommervejr og vores omskiftelige klima. Men den kan også læses som en mere personlig oplevelse og følelse af lunefuld kærlighed og erotik; sommeren er en elsket og elskende kvinde, hvis lidenskab og luner er uforudsigelige – og dog genkendelige. Frem til 1974 var strofen om de nøgne kvinder fjernet fra Højskolesangbogen.

SEPTEMBERS HIMMEL ER SÅ BLÅ

Tekst: **Alex Garff**, 1949

Melodi: **Otto Mortensen**, 1947

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Sangen blev skrevet til Danmarks Skoleradio i slutningen af 1940'erne med det formål, at eleverne skulle kunne synge med. Det pædagogiske sigte udvidedes i sangens tema. Her repræsenterer september begreberne modning og høst, og har – i modsætning til andre danske efterårssange – en positiv klang. Farvefølelserne og ordene giver lyst og håb, og det "modnede, friske hybenhjerter" handler også om den menneskelige udvikling og dannelse og den vej i livet, skolebørnene er på vej ad.

I SKOVENS DYBE STILLE RO

Tekst: **Fritz Andersen**, 1864

Folkemelodi fra Langeland

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Oprindeligt er teksten tilskrevet H.C. Andersen, men mere sandsynligt er det, at det er komponisten Fritz Andersen, der udgav den i en samling skolesange. Melodiens rolige tempo og tekstens nærmest idyllisk genkendelige beskrivelse af en venlig og ufarlig skov er som en beroligelse – i hvert fald anes der ingen farer forbundet med den nat, der venter i den dybe skov.

PAUSE

TUNGE MØRKE NATTESKYER

Tekst: **Jakob Knudsen**, 1890

Melodi: **Carl Nielsen**, 1917

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Tunge mørke natteskyer er en aftensang, hvor tungsindet – i modsætning til Knudsens morgensang *Se, nu stiger solen* – er det dominerende. Her forbindes natten med død, sorg og synd. Det lille strejf af lys i teksten bestyrker den mørke stemning, men repræsenterer også et lille håb om, at der trods alt findes godt i denne verden – hvilket understreges af, at melodien mørke (doriske) toner til sidst munder ud i lysere toner.

DEN YNDIGSTE ROSE ER FUNDET

Tekst: **Hans Adolph Brorson**, 1732

Melodi: **Joseph Klug**, 1542

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Sangen tager udgangspunkt i Biblens Højsang og er et erotisk-spirituel billede på forholdet mellem troen og det enkelte menneskes sjæl. Rosen repræsenterer kærligheden og tidslen de, der afstår fra det frugtbare forhold til kærlighedsbudskabet. Brorson repræsenterer 1700-tallets pietistiske kristendom, hvor den personlige og sanselige oplevelse var en del af den religiøse omvendelse.

SORRIG OG GLÆDE DE VANDRE TIL HOBE

Tekst: **Thomas Kingo**, 1681

Melodi: Vise fra 1670

Arrangement: **Marie Koldkjær Højlund** og
Esben Inglev

I salmen *Sorrig og Glæde* præsenterer Kingo os for vores grundlæggende og uforanderlige livsvilkår. Med udgangspunkt i menneskelivets kontraster som lykke og sorg, rigdom og fattigdom, magt og afmagt, gråd og glæde søger han at hæve vores blik mod noget højere end jordisk lykke og dermed finde trøst eller håb, der rækker ud over vores dødelighed. Og minder os om, at der intet sted er lys uden mørke og omvendt.

SIG MÅNEN LANGSOMT HÆVER

Tekst: **Carsten Hauch**, 1838

(efter Matthias Claudius, 1783)

Melodi: **J.A.P. Schulz**, 1790

Arrangement: **Simon Kvamm**,
Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Den tyske salme fra 1783 blev i 1838 oversat og gendigtet af den danske forfatter Carsten Hauch. Den handler om erkendelse af universets og naturens ubegribelighed – som kontrast til det lille menneske, der ikke med sin bevidsthed kan favne denne storhed. Ikke desto mindre slutter sangen med det nære; det enkelte menneskes – og naboens – sundhed og lykke.

HIL DIG, FRELSE OG FORSONER

Tekst: **N.F.S. Grundtvig**, 1837

Melodi: **C.Chr. Hoffman**, 1878 og

Thomas Laub, 1890.

Arrangement: **Marie Koldkjær Højlund**,
Ingeborg Højlund og **Esben Inglev**

Grundtvig skrev salmen over den franske munk Arnulf af Louvains latinske bøn og andagt fra 1200-tallet. Hyldesten af Kristus og fortællingen om hans liv fletter sig sammen med Grundtvigs overvejelser over sit eget – og dermed menneskets – liv, kærlighed og dødsangst.

DRØMTE MIG EN DRØM I NAT

Nordens ældste nedskrevne folkevise
med noder, før 1300

Tekst, tilføjet: **Erik Bertelsen**, 1945

Melodi, bearbejdet: **Povl Hamburger**, 1945

Arrangement: **Simon Kvamm**,

Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Sangen stod nedfældet i Skånske Lov fra slutningen af 1200-tallet. Som en krusedulle eller en tankestreg af skriveren står den skrevet på lovsamlingens sidste blad. De første to strofer "Drömde mik æn dröm i nat um silki ok ærli pæl" er de eneste fra den oprindelige version, da de vers blev skrevet i 1945 af Erik Bertelsen, samme år som melodien blev komponeret til ende. Da havde den første melodistump længe været kendt af danskerne som Danmarks Radios pausesignal siden 1931. Betydningen af ordene "ærlig pæl" er tolket som både "fornemt stof" og "retfærdighed". Teksten er både erotisk og vemodigt ladet; drømmen om gengældt kærlighed, der forsvinder i grå virkelighed.

DEJLIG ER JORDEN

Tekst: **B. S. Ingemann**, 1850

Tysk folkesalme, 1700-tallet

Arrangement: **Simon Kvamm**,

Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Der er både tro og håb og fortrøstning at finde i stroferne om den dejlige jord. Vi synger den til jul for at glædes men også ved begravelser for at finde trøst i den temmelig håndfaste forestilling om, at den afdøde er gået til Paradis med sang fremfor at være nedsteget i graven. Det fromme ønske om evigt liv og fred på jord er kernen i Ingemanns lyse salme.

HER VIL TIES, HER VIL BIES

Tekst: **Hans Adolph Brorson**, 1765

Melodi: **A.P. Berggreen**, 1854

Arrangement: **Marie Koldkjær Højlund** og
Esben Inglev

Det inderlige og personlige digt er blandt Brorsons sidste og blev udgivet efter hans død i samlingen Svane-Sang. Det er tolket som en samtale mellem en brud og en brudgom, som overført betydning for en dialog mellem den troende og Jesus. Kernen er kærlighedens og tålmodets overvindelse af mørke og kulde.

SOV SØDT, BARNLILLE

Tekst: **N.F.S. Grundtvig**, 1844

Melodi: **Thomas Laub**, 1915

Arrangement: **Simon Kvamm**,

Marie Koldkjær Højlund og **Anders Boll**

Grundtvig var ramt af en dyb depression, det år han skrev denne salme. Den kom som en forløsning fra krisen, en overgivelse i tilliden til at finde en indvendig ro og ved troen blive som et trygt og tillidsfuldt sovende barn igen. Salmen kaldte han også "Gudsbarnets Vuggesang," og den bliver typisk sunget både ved dåb og begravelser.

Anders Baggesen

En tur gennem tidens strøm

Instruktør Nicolei Faber og scenograf Christian Albrechtsen om tankerne bag forestillingen *Lyden af de skuldre vi står på*.

Af chefdramaturg
Hanne Lund Joensen

For knapt halvandet år siden mødtes Nicolei Faber, Christian Albrechtsen, Marie Koldkjær Højlund og Simon Kvamm til et møde på Aarhus Teater. Formålet var at finde ud af, om de skulle danne kernen i det kunstneriske team bag forestillingen *Lyden af de skuldre vi står på*. Nicolei og Christian havde arbejdet sammen på teatret flere gange før, men de havde aldrig mødt musikerne Marie Koldkjær Højlund og Simon Kvamm, som var blevet bedt om at fortolke sangene.

AT MØDE DET VELKENDTE PÅ NY

”Det var et vildt inspirerende møde. Simon spillede et par rå sangskitser og så snakkede vi løs om vores forhold til de her gamle danske sange,” husker Nicolei. ”De ting vi snakkede om den dag, har dannet grundlag for de beslutninger, der er blevet truffet hele vejen gennem processen. Lige fra jeg hørte Simons allerførste elektroniske skitser mærkede jeg, hvordan materialet åbnede sig for mig. Jeg fik pludselig en mere fordomsfri oplevelse af sangene, fordi de var hevet ud af den kontekst, man normalt synger dem i.”

”Der sker jo det forunderlige, at når noget velkendt sættes ind i en ny kontekst, oplever man det på ny. De her sange, som jeg har kendt hele mit liv, løftede sig i Simons elektroniske fortolkninger op og blev eksotiske.” uddyber Christian. ”Simon forholdt sig meget intuitivt til sangene. Det var lyden fremfor teksten, der var forankret i ham. Det kunne jeg tydeligt genkende. Hvordan lyden fra de her sange ligger et sted langt inde i mig, mere end det er teksten til de enkelte sange, jeg har et forhold til.”

ET ELEKTRONISK UNIVERS

Simon Kvamm og Marie Koldkjær Højlund fik frie hænder til at udvælge de sange, som Simon skulle fortolke elektronisk. Sammen med musiker og producer Anders Boll har Marie arbejdet videre med Simons materiale og bundet det musikalske udtryk i forestillingen sammen.

”Arbejdsgangen på teatret er jo helt anderledes end den Marie kender fra musikkens verden, men hun har virkeligt stillet sig til rådighed og har været med til at skærpe vores retning og tilgang til mange af sangene,” fortæller Christian. ”Hendes arbejde med arrangementerne har bidraget til rigtig mange af de overvældende musikalske energiudladninger, som de her gamle sange har fået. På allerførste møde snakkede vi meget om vores fælles oplevelse af, at den elektroniske musik paradoksalt nok giver os rigtigt mange associationer til naturen. Det blev til en gennemgående tanke i hele universet. En spænding i materialitet og i tid – fra træ til LED-lys. Fra den akustiske fællessang til det elektronisk bearbejdede lydlige univers.”

”Netop den lydlige dimension er central” indskyder Nicolei. ”Det har været vigtigt for os, at publikum får plads til lytte og mærke, hvad det gør ved dem, når de hører de her sange. At der er rum til at glide ind i musikken og få sine egne associationer.”

RUM TIL ASSOCIATIONER

Christian fortsætter: ”Derfor var Nicolei og jeg også tidligt helt sikre på, at vi ikke ville arbejde med et narrativ fra start til slut. Det ville ikke blive en forestilling med karakterer, der gennemgik en udvikling. Vi ville holde en form for intuitivt rum så åbent som muligt og give en visuel og lydlig fortolkning af et stykke dansk kultur, som vi alle kender til og er forbundne til. Da vi begyndte at prøve med skuespillerne, oplevede vi, at flere af tableauerne var virkelige sarte. Så snart vi begyndte at fortælle for meget historie i relationen mellem karaktererne, var det som om det intuitive rum lukkede sig lidt. At det åbne rum, vi gerne ville skabe for folks egne associationer, snævrede sig ind.”

”Vi er jo begge to meget interesserede i et meget massivt billedsprog” fortæller Nicolei. ”Den store udfordring har ligget i at balancere det visuelle og det lydlige. At skabe et rum, hvor folk kan lytte ind i billederne. Der vil jo altid være en fortælling, noget der udspiller sig. Men det har været vigtigt, at disse historier kredsedde om livets gang og tidens strøm i en mere billedlig og lydlig end narrativ forstand. Det var forbindelsen mellem publikum og det her fælles materiale, der var interessant. Vi ønskede at skabe et kunstnerisk værk med udgangspunkt i vores egen intuitive oplevelse af det dybe fællesskab, der ligger i disse sange. Vi ønskede at portrættere det fællesskab. Det har i det hele taget været vigtigt for os at flytte fokus fra de enkelte individer til fællesskabet. Det ligger også i den elektroniske musik. På flere af sangene arbejder Simon f.eks. med effekter på stemmerne, hvilket betyder, at stemmen mister lidt af deres individuelle særpræg. Fokus

ligger ikke på det enkelte individ, men på hvad der gør individet specielt. Det handler om den sammenhæng, individet indgår i. Det handler om noget, der er større end det enkelte individ. Sådan en lidt en modsatrettet tendens end i f.eks. X-faktor.”

”Jeg gider altså ikke være med til at skyde på X-faktor!” udbryder Christian. ”Men her har det handlet om at finde en måde at aktivere den lange række af stemmer, som har sunget disse sange gennem århundreder.”

ET EKKO FRA FORTIDEN

Nicolei er enig og fortæller: ”Jeg er flere gange blevet overvældet over, hvordan stemninger i musikken eller ordene i teksterne har fremkaldt billeder fra hele mit liv. Hver gang vi arbejder med ”Septembers himmel er så blå,” dukker der sansninger fra min barndom, fra ture på landet, op. Pludselig bliver ’hyben’ eller ’rug’ sanseligt nærværende for mig, selvom det ikke lige er fænomener, jeg støder på hver dag i mit byliv. Jeg vidste faktisk slet ikke, at naturen betød så meget for mig, eller jeg havde i hvert fald glemt det.”

”Og så rækker det ud over ens eget liv” fortsætter Christian. ”Det bliver på en eller anden måde et råb fra dengang ’rug’ kunne betyde liv eller død. Man får fornemmelsen af, at man har været helt nede og have fat i de nederste muldlag. Et ekko af en fortid, man normalt synger om i blinde, men som man nu pludselig hører. Jeg har sunget de her sange hele mit fucking liv, uden rigtigt at tænke over, hvad det var for et ekko, der talte ud gennem min mund. For mig er det tanken om alle de mennesker, som gennem tiden har sunget de her sange og nynnet melodierne under alle mulige forskellige forhold, der gør det her så stort og rørende. Og så handler det også om at forestille sig stemmerne af de næste århundreder – de stemmer, som kommer til at stå på vores skuldre og synge vores ekko ud.”

SANGENES VÆRDI

”Det er den oplevelse, vi gerne vil åbne et rum for. Uden noget andet står i vejen,” siger Nicolei og giver et eksempel: ”Jeg kan f.eks. ikke synge, så det har altid været et helvede for mig at skulle synge de her sange. Først følelsen: ’Åhr, nu skal vi synge fællessang igen, kan vi ikke bare få det overstået?’ Så har jeg prøvet at synge lidt, men så: ’Nej, det kan jeg ikke, det lød falsk. Kigger de nu på mig?’ Alt det er jeg befriet for her. I forbindelse med arbejdet på forestillingen har jeg haft ro til at dykke ned i de her sange, der forbinder os. At undersøge lyden og det liv der findes i de sange. Den oplevelse håber jeg også publikum får.”

”Det har jo faktisk næsten virket som forbudt område i nogle år; at dykke ned i de her nationale klenodier. Det kunne nemt opfattes som et nationalpolitisk projekt.” mener Christian.

Nicolei funderer: ”Ja, måske er stemningen vendt lidt. De seneste år er det jo massivt, hvor meget information vi får ude fra den globale landsby. Vi er jo forbundne med hele verden 24-7. Måske har det skabt behov for at mærke vores forankring i det lokale. Hvem vi er, og hvor det nu var, vi kom fra? Måske har vi bare behov for at få lidt ro på, og synge en sang vi kender.”

”Og det er jo en værdi i sig selv, at samles omkring det.” runder Christian af.

SIMON KVAMM

Remix/Musikalsk arrangør

Simon Kvamm har en fortid på journalisthøjskolen, men tog tidligt springet ud i en kunstnerisk karriere. Han er forsanger og sangskriver i bandet Nephew, der for alvor brød igennem med deres andet album *USADSB* i 2004 og i 2012 udgav deres femte album *Hjertestarter*. I 2004 kunne tv-seernee første gang se Simon Kvamm i satireserien *Drengene fra Angora* (2004-05) på DR2 og *Angora By Night* (2007-08) på DR, som han både skrev og medvirkede i sammen med Rune Tolsgaard og Esben Pretzmann. I 2010 dannede han duoen *De Eneste To* sammen med Peter Sommer, og sammen har de udgivet to albums. Kvamm har også medvirket i flere andre musikalske og kunstneriske sammenhænge, heriblandt som skuespiller i bl.a. filmen *Den som dræber*, *Fortidens skygge* og som fortæller på Prokofievs *Peter og Ulven* med musik af Tivolis Symfoniorkester. Senest er Simon Kvamm stævnet ud som soloartist og har skabt et liveformat, der kombinerer musik og komik. Det har foreløbig udmøntet sig i soloshowet *Vandmand* og et efterfølgende album.

MARIE KOLDKJÆR HØJLUND

Musikalsk arrangement

Marie Højlund arbejder med lydinstallationer og lydkunst og er aktiv inden for det kultur- og tværfaglige kunstfelt. Hun er bl.a. initiativtager, projektleder og lydkunstner på projektet *The Overheard* i Mindeparken, som er en del af det officielle program til Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017. Siden 2006 har hun samtidig været hovedkraften i Marybell Katastrophy, der har udgivet både EP'er og albums og i 2009 modtog prisen som bedste orkester ved musikkritikernes prisuddeling *Steppeulven*. De seneste år har hun bl.a. vundet lydkonkurrencen til Ofelias Plads i København med værket *Offstage* sammen med Morten Riis og Jonas R. Kirkegaard, produceret *Suns of Satans* album *Driven* sammen med Jakob Schweppenhäuser og afsluttet sin PhD om lydmiljøer på hospitaler på Audio Design ved Aarhus Universitet.

NICOLEI FABER

Instruktør

Nicolei Faber blev uddannet instruktør fra Den Danske Scenekunstscole i 2014. Under instruktørstudiet iscenesatte han bl.a. *Corpus* på Husets Teater og *Perplex* på Aalborg Teater. Det var også på Aalborg Teater, han i 2014 havde sin debut som færdiguddannet instruktør. Det var med uropsætningen af Thomas Markmanns *Beton*, der vandt en Reumert for årets forestilling i 2015. I 2015 iscenesatte han *Hjælp!* med Flyvende Grise på Republique, samt *Romeo og Julie 8.0* på C:ontact. Nicolei Faber har bl.a. arbejdet indgående med moderne fortolkninger af Tjekhov og Dostojevskij og i 2011 vandt *Eleonora*, hans fortolkning af Strindbergs *Påske*, prisen for bedste forestilling på teaterfestivalen FIST07 i Beograd. Nicolei Faber har arbejdet sammen med scenograf Christian Albrechtsen på en lang række forestillinger, bl.a. på Aalborg Teater hvor de lavede forestillingen *Beton* og *Kalaallit Aalborgimittut*. Derudover har de stået bag *Døden kører Audi* på Odense Teater, *Sidst på dagen er vi alle mennesker* for Mammutteatret på Edison og Oscar Wildes *En kvinde uden betydning* på Aarhus Teater i 2016 og senest den fire gange Reumert-nominerede forestilling *Drengen der ville være vægtløs* på Aalborg Teater.

CHRISTIAN ALBRECHTSEN

Scenograf

Christian Albrechtsen blev uddannet scenograf fra Den Danske Scenekunstscole i 2015. Under studiet lavede han bl.a. scenografi til forestillingen *Orestien*, der spillede både på Den Danske Scenekunstscole og på Braunschwig Teaterfestival i Tyskland. I 2017 var Christian Albrechtsen nomineret til en Reumert som Årets Scenedesign for forestillingerne *Drengen der ville være vægtløs* på Aalborg Teater, *Sort Vand* på Betty Nansen og *Lang dags rejse mod nat* på Det Kongelige Teater. Christian Albrechtsen har arbejdet sammen med instruktør Nicolei Faber på en lang række forestillinger, bl.a. på Aalborg Teater hvor de lavede forestillingen *Beton*, der vandt en Reumert som bedste forestilling i 2016, *Kalaallit Aalborgimittut* og senest *Drengen der ville være vægtløs*. Derudover har de stået bag *Døden kører Audi* på Odense Teater, *Sidst på dagen er vi alle mennesker* for Mammutteatret på Edison og *Oscar Wildes En kvinde uden betydning* på Aarhus Teater i 2016.

MATHIAS HERSLAND

Lysdesigner

Mathias Hersland blev uddannet lysdesigner ved Den Danske Scenekunstscole i 2015 og har både før og efter arbejdet på både teater, koncerter og festivalproduktioner. På Aalborg Teater har han bl.a. lavet lys- og videodesign på bl.a. *Hamlet*, *Ronja Røverdatter*, *Bunbury*, *Das Ding* og den Reumert-nominerede forestilling *Drengen der ville være vægtløs*. Han har også skabt lys til *Stræber* på Teater Nordkraft og *Drømmen om Amerika* på Randers Egnsteater og i flere år været fast lysdesigner på Roskilde Festivalens Gloriascene.

LARS GAARDE

Lyddesigner

Lars Gaarde har igennem de sidste 25 år arbejdet som både freelance lyddesigner og tekniker hos Nordic Rentals, Vejle Musikteater, Fredericia Teater og for en lang række andre teatre og turneforestillinger. Heriblandt *Yahya Hassans Digte*, *Aida*, *Grease*, *City Singler* og mange flere. Siden sommeren 2015 har han været fast lyddesigner på Aarhus Teater, hvor han bl.a. har stået for lyden på teaterkoncerterne *Imagine* og *American Spirit* og senest har han på Aarhus Teater designet lyden på rockoperaen *Jesus Christ Superstar* og *Erasmus Montanus*, der modtog en Reumert som Årets Forestilling

ANDERS BOLL

Musikalsk arrangør og producer

Anders Boll har arbejdet professionelt med musik i snart tyve år. Han startede i Feedback studiet i Viby og siden var med til at etablere studiefællesskabet Lydhavnen i Aarhus, hvor han stadig arbejder. Anders Boll indspillede, producerede og mixede desuden indie-bandet Lowlys debutplade *Heba*, der udkom i 2016. Som live-tekniker har han bl.a. rejst verden rundt på turné med bandet Efterklang og deltog i arbejdet på musikken ved den storslåede åbning af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017.

ESBEN INGLEV

Multi-instrumentalist og musikalsk arrangør

Esben Inglev er er uddannet rytmisk musiker fra Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus. Hans hovedinstrument er guitaren, men han behersker også mandolin, violin, og klaver/synthesizer. Siden 2011 har han blandt meget andet spillet sammen med elektropopartisten Asbjørn og folkrockbandet NovemberDecember, med hvem han også har udgivet pladerne *From the Swing Into the Deep* og *A Drift*. Esben Inglev har optrådt ved bl.a. SPOT Festival, Montreux Jazz Festival, Berlin Music Festival og Smukfest. Som producer og lydtekniker under navnet Penguin Production har han desuden mixet, indspillet og produceret albums for adskillige kunstnere.

MARLUZE DA CRUZ

Koreograf / danser og sanger

Marluze da Cruz er uddannet danser og koreograf ved Copenhagen Contemporary Dance School i 2009 og Statens Scenekunstscole i 2013. I 2014 koreograferede og performede hun soloforestillingen, *Amazonen*, som en del af 9x9x9, der var opsat i samarbejde med Statens Museum for Kunst og Det Kongelige Teater. Hun har været medkoreograf på den Reumert-vindende forestilling *Lige Om Lidt Bliver Alting Meget Sjovere* (Årets Danseforestilling / Performance i 2016). Senest var hun koreograf og danser på soloforestillingen *Movement Is My Language*, ved TEDx på Odense Teater. Marluze da Cruz har stor erfaring som både danser og koreograf på en lang række teatre, danse- og musikfestivaler og tv-shows i Danmark, Europa, New York, Rusland og Rio. Hun har desuden danset for kunstnere som bl.a. Emeli Sandé, Jessica Mauboy, Ida Corr og Phlake. Derudover er hun autodidakt sangerinde og har optrådt på flere spillesteder i landet, bl.a. under CPH Jazz Festival, samt indspillet kor på diverse musikudgivelser.

ANDERS BAGGESEN

Skuespiller

Uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1980. Har spillet hovedparten af sine roller på Aarhus Teater i vidt forskellige genrer. Det er også blevet til mange roller på andre teatre, bl.a. på Aalborg Teater, Aveny Teatret, Amagerscenen, Det Danske Teater og Det Ny Teater. Han modtog i 2005 en Reumert for sin rolle i *Lykke-Per* på Aalborg Teater og blev året efter nomineret for sin rolle i Aarhus Teaters Holberg-forestilling *Melampe*. Senest blev han i 2015 nomineret til en Reumert som årets Bedste mandlige Birolle for sin Dr. Doolittle i *My Fair Lady* på Aarhus Teater og blev i efteråret samme år tildelt Ole Haslunds kunstnerlegat. Man har kunnet opleve Anders Baggesen i flere af Aarhus Teaters opsætninger bl.a. *Tartuffe*, *Mens vi venter på Godot* og i hovedrollen som dragqueen i musicalen *La Cage aux Folles*, *Salamimetoden*, *Familien der kunne tale om alt* og *Fornuft og Følelse*. Medvirkede i sæson 2016/17 i *En kvinde uden betydning*, *Premiere* og den Reumert-vindende opsætning af *Erasmus Montanus*.

JACOB MADSEN KVOLS

Skuespiller

Jacob Madsen Kvols er uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 2007. Han har siden været tilknyttet Aarhus Teaters faste ensemble og har spillet flere hovedroller på Aarhus Teater bl.a. i *Antichrist*, *Brødrene Løvehjerte*, *Frankenstein* og den Reumert-vindende forestilling *Skakten*. Publikum har også kunnet opleve ham i *Sylfiden*, *Idioten*, *Shakespeare/Lollikes Romeo og Julie*, *Molières Den Gerrige*, *Familien der kunne tale om alt* og i Austen-klassikeren *Fornuft & Følelse*. I teaterkoncerterne *Beach Boys*, *Bob Dylan*, *Mozart* og *Teaterkoncert Imagine* samt i *Chess*, *Les Misérables* og senest i *Jesus Christ Superstar*. På tv har Jacob Madsen Kvols medvirket i Frank Molinos *Forunderlige Fortællinger*, *Flemmings Helte* og krimiserien *Dicté*. Til efteråret kan han endvidere opleves i Henrik Ruben Genz' film *Gud Taler Ud*, baseret på Jens Blendstrups bog af samme navn. I sidste sæson på Aarhus Teater medvirkede han i *En kvinde uden betydning*, *Fakiren fra Bilbao*, *Medea* og *Jesus Christ Superstar*.

METTE DØSSING

Skuespiller

Uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 2007. Herefter fik hun straks kontrakt med Aarhus Teater og har været en fast del af ensemblet siden. Efter sin debut i *Hvordan vi slipper af med de andre* har hun medvirket i små som store forestillinger på teatret og har senest gjort sig stærkt bemærket i sine roller i *Besøget*, *Hedda Gabler* og *Glasbobbler*, *Familien der kunne tale om alt*, *Fornuft og Følelse* samt Kristin i Strindbergs *Frøken Julie* som hun modtog en Reumert for som Årets Bedste Kvindelige Birolle. Medvirkede i Sæson 16/17 i *En kvinde uden betydning*, *Kaldet* og havde titelrollen i *Medea*.

MARIE KRISTINE MARSCHNER

Skuespiller

Marie Kristine Marschner blev uddannet fra Den Danske Scenekunstskole i Aarhus i 2016. Under sit studie spillede hun bl.a. med i *Jeg forsvinder*, *Lev i fred med deres nerver* og den kvindelige hovedrolle i *On/Off* på Aarhus Teater og *Lille Requiem om kærlighed* på Svalegangen og senere Betty Nansens Teatret. I sæsonen 2016/17 spillede hun Ophelia i *Hamlet* på Kronborg og medvirkede i *Welcome to the Internet* med Teateriet Apropos. Hun har også medvirket i en række kortfilm, senest *I vejen* og *Satanisten fra Hjørtinggade*. Marie Kristine Marschner er netop blevet en fast del af ensemblet på Aarhus Teater, og *Lyden af de skuldre vi står på* er dermed hendes debut som ensembleskuespiller.

MIKKEL BECKER HILGART

Skuespiller

Mikkel Becker Hilgart blev uddannet skuespiller i 2016 på Den Danske Scenekunstskole i Aarhus. Herefter blev han ansat i Aarhus Teaters ensemble og debuterede i sæson 16/17 i *Kaldet* og medvirkede senere i *Medea* og *Premiere*. Mikkel har på Aarhus Teater spillet med i *Karla's Kabale* og *Lev i fred med deres nerver* i 2015 og han medvirkede samme år i filmene *Guldkysten* og *Comeback*. I foråret 2016 medvirkede han i den meget roste afgangsforestilling *Lille requiem om kærlighed*, der spillede på Svalegangen og Betty Nansen Teatret. I foråret 2017 kunne han også opleves i filmene *Alle for tre* og *Den bedste mand*.

LISBETH BALSLEV

Operasanger

Lisbeth Balslev er uddannet sopran ved Vestjysk Musikkon-servatorium og Det Kgl. Teaters Operaskole. Hun debuterede som Jaroslava i Borodins opera *Fyrst Igor* på Det Kongelige Teater i 1976. Herefter var hun i et par sæsoner fast tilknyttet Det Kgl. Teater, hvor hun bl.a. sang Senta i *Den Flyvende Hollænder* – et parti, som hun opnåede sit internationale gennembrud med, da hun sang det ved Wagnerfest-spillene i Bayreuth i 1978. I 1979 blev hun ansat som solist ved statsoperaen i Hamborg og har siden 1983 virket som freelance-sanger, bl.a. ved Den Jyske Opera samt ved en række internationale opera-huse og teatre. Lisbeth Balslev har specialiseret sig i de store partier i Wagners værker – bl.a. Isolde i *Tristan og Isolde* samt *Sieglinde* og ikke mindst Brünnhilde i *Nibelungens Ring*. Foruden Wagner har hun sunget værker af Richard Strauss (*Salome*, *Elektra* og *Kvinden uden skygge*), Puccinis *Tosca*, Verdis *Trubaduren* – og Nattens Dronning i Mozarts *Tryllefløjten*. Hun har modtaget flere priser og legater for sine kunstneriske præstationer, og i 1999 fik hun som den første den nyindstiftede Scenekunstens Hæderspris ifm. Reumertpris-uddelingene. I 2015 medvirkede Lisbeth Balslev i horror operaen *Leaves*, der var produceret af Sort/Hvid og Copenhagen Opera Festival, komponeret af Karsten Fundal og Efterklang og instrueret af Christian Løllike. Hun medvirkede i *The Sound of Music* på Det Ny Teater. Lisbeth Balslev er fast medlem af juryen ifm. den internationale Lauritz Melchior Konkurrence for unge Wagner-sangere med final dage i Aalborg.

AARHUS TEATERS KOR

Aarhus Teaters Kor er et selvstændigt kor under ledelse af Ingeborg Højlund. Koret holder til på Aarhus Teater og synger koncerter både i og uden for huset og synger alle genrer og arbejder med alt fra klassisk, rytmiske satser til lyd-kollager. Aarhus Teaters kor medvirker i udvalgte forestillinger på teatret.

Mikkel Becker Hilgart
Jacob Madsen Kvols
Marie Marschner
Marluze da Cruz
Arian Kashef
Mette Dossing

Marie Koldkjær Højlund

AARHUS TEATERS FONDE, SPONSORER OG SAMARBEJDSPARTNERE

FONDE

KØBMAND HERMAN SALLINGS FOND
NYKREDITS FOND
BIKUBENFONDEN
A. P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE
MC-KINNEY MØLLERS FOND
TIL ALMENE FORMAAL

FORESTILLINGSPONSOR

VILHELM KIERS FOND
CAC FONDEN

MEDIEPARTNER

JYLLANDS-POSTEN

LEVERANDØRSPONSORER

KVADRAT

SPONSORER

EPINION
IT RELATION
JYSK EMBLEM FABRIK
LINDBERG
HARMAN
PEDERSEN & NIELSEN,
AUTOMOBILFORRETNING
SØREN JENSEN,
RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

SAMARBEJDSPARTNERE

ADVOKATFIRMAET ENERGI & MILJØ
AFA JCDECAUX
AKAPRINT
AURA ENERGI
BRAVIDA DANMARK
BRICKS
C.F. MØLLER
CARLSBERG DANMARK
DANMON SYSTEMS GROUP
DANSKE BANK
DLA PIPER DENMARK
EL:CON
ENEMÆRKE OG PETERSEN
FO AARHUS
HANDELSBANKEN
HARBOE SKILTE
HOLST, ADVOKATER
HUSTØMRERNE
JYSKE BANK
MALERFIRMA DALSGAARD OG CO.
MANGAARD TRAVEL GROUP
MARIENDAL ELECTRICS
MEYERDONATIONEN
NORDEA
NYKREDIT
PWC
SCHOUW & CO.
SPAREKASSEN KRONJYLLAND
STARK
AARHUS HAVN

Læs mere på aarhusteater.dk/saerligt-for/sponsorer

Remixet af
Simon Kvamm

Musik arrangeret og
produceret af
Anders Boll
Marie Koldkjær Højlund

Isenesættelse
Nicolei Faber

Scenografi og Kostumedesign
Christian Albrechtsen

Koreografi
Marluze da Cruz

Lysdesign
Mathias Hersland

Lyddesign
Lars Gaarde

Medvirkende
Mette Døssing
Marie Marschner
Jacob Madsen Kvols
Anders Baggesen
Mikkel Becker Hilgart
Lisbeth Balslev
Marluze da Cruz
Arian Kashef*

*Studerende ved Den Danske
Scenekunsthøjskole, Aarhus

Musikere
Marie Koldkjær Højlund
Esben Inglev

Aarhus Teaters Kor
Clara Skaarup Sørensen
Carina Hartmann Olsen
Emilie Jarling Trolle
Claes Sønderriis
Peter Burgaard
Jacob Damsgaard Ditlev
Sigrid Vibe Kristensen
Tine Dynæs Juhl
Kasper Fonnesbæk Andersen
Johan Hede Sørensen

Teaterdirektør
Trine Holm Thomsen

Direktør
Allan Aagaard

Producent
Ebba Bertelsen

Dramaturg
Hanne Lund Joensen

Produktionsleder
Line Bjergø

Forestillingsleder
Susse Riber

Regissør
Bo Cornelius
Trine Tue

Korleder
Ingeborg Højlund

Præsenteres i samarbejde med

Aarhus Festuge

Sufflør
Birgitte Hansen
Vocal coach
Erik Storm
Koreografisk konsulent
Rebekka Lund
Lysansvarlig
Kresten Bak Østergaard
Anders Tinggaard
Opbygningsansvarlig
Mathias Duus Schildt
Lydansvarlig
Lars Gaarde
Scenen
Jacob Rosenberg
Malersal
Ruth Grønborg
Snedker
Jens Andersen
Rekvisitør
Ditte Marie Winther
Skræddersal
Anne Daa
Sminke/mask
Kira Stockholm Exe
Marketing
Emilie Brøgger Jensen

Presse
Morten Daugbjerg
Monitor
Laurits Axelsen
Chris Kyriacou
Mads Birkebæk
Lysafvikler
Anders Tinggaard
Morten Bakdal
Lydafvikler
Lars Gaarde
Afvikler scenen
Jacob Rosenberg
Andreas Rosenberg
Casper Lehmann
Alex Sørensen
Ole Gad
Afvikling sminke/mask
Kira Stockholm Exe
Sofie Stenholt
Signe Dagmar Herlevsen
Påklæder
Janne Boisen
Kristine Barker Jørgensen

Programredaktion
Hanne Lund Joensen
Marianne Philipsen
Emilie Brøgger Jensen
Fotos fra afsluttende prøver
Emilia Therese
Program layout
Jørn Moesgård
Tryk
Akaprint

Urpremiere
24. august 2017
Store Scene
Aarhus Teater

Varighed
2 timer inkl. pause

OBS! Der benyttes stroboskoplys
under forestillingen

aarhustheater.dk